

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 23 januari 2002 *

I mål T-237/00,

Patrick Reynolds, tjänsteman vid Europaparlamentet, Bryssel (Belgien), företrädd av advokaterna P. Legros och S. Rodrigues med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europaparlamentet, företrädd av H. von Herten och D. Moore, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om dels ogiltigförklaring av parlamentets generalsekreterares beslut av den 18 juli 2000 om att sökandens uppehållande i tjänstens intresse av en tjänst vid den politiska Gruppen för demokratiernas och mångfaldens Europa skall upphöra och att han skall återinträda i tjänst vid generaldirektoratet för information och presstjänst, dels ersättning för den skada som sökanden har lidit på grund av att svaranden antog nämnda beslut och på grund av den politiska gruppens och vissa av dess medlemmars agerande,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden M. Jaeger samt domarna K. Lenaerts och J. Azizi,
justitiesekreterare: byrådirektören J. Plingers,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen
den 14 november 2001,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 I artikel 37 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) anges följande:

”Med uppehållande [av] en annan tjänst avses en fast anställd tjänsteman som genom beslut av tillsättningsmyndigheten

a) i tjänstens intresse utsetts

— att tillfälligt tjänstgöra utanför sin institution,

— att tillfälligt tjänstgöra hos en person som fullgör ett uppdrag som föreskrivs i fördragen om upprättande av gemenskaperna eller Fördraget om upprättande av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för gemenskaperna, eller biträda en vald ordförande för någon av gemenskapernas institutioner eller organ eller någon av Europaparlamentets politiska grupper,

...”

2 I artikel 38 i tjänsteföreskrifterna anges följande:

”För uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse skall följande regler gälla:

- a) Beslutet om uppehållande av annan tjänst skall fattas av tillsättningsmyndigheten efter att ha hört tjänstemannen i fråga.
- b) Varaktigheten skall bestämmas av tillsättningsmyndigheten.
- c) Vid utgången av varje period på sex månader kan tjänstemannen i fråga begära att hans uppehållande av annan tjänst skall upphöra.
- d) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst skall enligt artikel 37 a första strecksatsen [ha] rätt till en löneutjämning, om den totala ersättning från den tjänst som han uppehåller är lägre än den som följer av hans lönegrad och löneklass vid hans ordinarie institution; han skall också ha rätt till ersättning för alla extra kostnader som uppstår i samband med att han uppehåller annan tjänst.
- e) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst skall enligt artikel 37 a första strecksatsen fortsätta att betala pensionsavgift som grundas på den lön för aktiv tjänst som följer av hans lönegrad och löneklass vid hans ordinarie institution.

- f) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst skall ha kvar sin tjänst och rättigheten att placeras i en högre löneklass och sin möjlighet till befordran.
- g) När perioden för uppehållande av annan tjänst upphör skall tjänstemannen omedelbart återinträda på den tjänst som han tidigare innehaft.”

Bakgrund till tvisten och förfarandet

- 3 I slutet av september 1999 offentliggjorde parlamentet (nedan kallat svaranden) i sin interna bulletin nr 25/99 ett meddelande om att tjänsten som generalsekreterare för den politiska Gruppen för demokratiernas och mångfaldens Europa (nedan kallad EDD-gruppen) var ledig. Meddelandet hade följande lydelse:

”1 Generalsekreterare (M/K) (lönegrad A2) (tillfälligt anställd)

Perfekta skriftliga och muntliga kunskaper i franska och engelska erfordras

Anställningsort: BRYSSEL

Frist för inlämnande av ansökan: den 18 oktober 1999

Datum för tillträde av tjänsten: från och med måndagen den 1 november 1999.”

- 4 Till följd av offentliggörandet gav sökanden, som var tjänsteman vid parlamentets generaldirektorat för information och presstjänst i lönegrad LA 5, löneklass 3, in en ansökan om tjänsten, varpå han kallades till ett möte med EDD-gruppen, som ägde rum den 3 november 1999.

- 5 Genom en skrivelse av den 12 november 1999 underrättade ordföranden för EDD-gruppen parlamentets generalsekreterare om gruppens styrelses beslut att tilldela sökanden tjänsten som generalsekreterare. Parlamentets generalsekreterare ombads att tillåta sökanden att uppehålla en tjänst vid den politiska gruppen.

- 6 Den 22 november 1999 började sökanden att arbeta för den politiska gruppen.

- 7 Genom ett beslut av den 11 januari 2000 bekräftade parlamentets generalsekreterare att sökanden med stöd av artikel 37 första stycket a i tjänsteföreskrifterna i tjänstens intresse tilläts uppehålla en tjänst vid EDD-gruppen i lönegrad A 2, löneklass 1, under ett års tid från den 22 november 1999 till den 30 november 2000. En vidimerad kopia av beslutet sändes till sökanden den 17 januari 2000.

- 8 Den 18 maj 2000 underrättade ordföranden för EDD-gruppen för första gången sökanden om att ett möte hade hållits mellan gruppens styrelsemedlemmar några timmar tidigare, varvid vissa underavdelningar hade uppgivit att de hade tappat förtroendet för sökanden, varför det hade beslutats att sökandens uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen inte skulle förlängas efter den 30 november 2000.

- 9 Den 24 maj 2000 bekräftade EDD-gruppens ordförande vid ett andra möte med sökanden att den politiska gruppen önskade att han skulle avlägsnas från gruppen. Samma dag underrättade sökanden ordföranden om att han hade för avsikt att vara frånvarande under fyra veckor för att fundera igenom vissa saker, vilket gruppens ordförande tillät. Sökanden uppsökte för övrigt sin behandlande läkare, som kom fram till att sökanden var arbetsoförmögen på grund av ett sjukdomstillstånd.

- 10 Efter den 24 maj 2000 kom sökanden inte mer till sitt arbete på grund av sitt sjukdomstillstånd.

- 11 Den 23 juni 2000 anförde sökanden, med stöd av artikel 90 i tjänsteföreskrifterna, klagomål till parlamentets generalsekreterare mot åtgärder som hade gått honom emot när han utövade sin tjänst vid EDD-gruppen. Dessa åtgärder innefattade enligt sökanden dels den omständigheten att hans tillgång till EDD-gruppens räkenskaper hade spärrats, trots att sådan tillgång är knuten till själva tjänsten som generalsekreterare för en politisk grupp, dels den omständigheten att han, i ett mobbningsklimat, hade fått motsägelsefulla instruktioner. Sökanden begärde att ett beslut skulle fattas om att dessa åtgärder skulle upphöra och att åtgärdernas negativa verkningar skulle avhjälpas. Han uppgav emellertid att han inte hade för avsikt att av denna anledning avgå från sin tjänst som generalsekreterare för EDD-gruppen.

- 12 Samma dag tillsände sökanden revisionsrättens ordförande en formell begäran om att EDD-gruppens räkenskaper skulle undersökas. Sökanden angav dels att det låg i gruppens och i allmänhetens intresse att en sådan undersökning gjordes, dels att hans tillgång till räkenskaperna hade spärrats.

- 13 Efter att ha underrättats, bland annat genom media, om att en sådan begäran hade framställts till revisionsrätten uppgav EDD-gruppens ordförande i en

skrivelse av den 30 juni 2000 till revisionsrättens ordförande att revisionsrätten fick fri tillgång till gruppens räkenskaper och att sökandens initiativ i detta hänseende troligen berodde på att sökanden den 18 maj 2000 hade fått veta att hans uppehållande av tjänsten vid den politiska gruppen inte skulle förlängas.

- 14 Den 1 juli 2000 upprättade sökanden en skrivelse där han i detalj beskrev sina erfarenheter av uppehållet av tjänsten vid EDD-gruppen (nedan kallad skrivelsen av den 1 juli 2000). Sökanden kompletterade denna skrivelse med ett tillägg den 2 februari 2001.

- 15 Till följd av ett beslut av EDD-gruppens styrelse (nedan kallat beslutet av den 4 juli 2000) begärde gruppens ordförande den 4 juli 2000 att parlamentets generalsekreterare snarast möjligt skulle avbryta sökandens uppehållande av annan tjänst.

- 16 Den 18 juli 2000 beslutade parlamentets generalsekreterare i egenskap av tillsättningsmyndighet (nedan kallad tillsättningsmyndigheten) att sökandens uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen i tjänstens intresse skulle upphöra från kvällen den 14 juli 2000 (artikel 1 i beslutet) och att han skulle återinträda på en tjänst som förste översättare vid parlamentets generaldirektorat för information och presstjänst i lönegrad LA 5, löneklass 3, från den 15 juli 2000, med en tjänstgöringstid i denna löneklass fastställd till den 1 januari 2000 och med Bryssel som anställningsort (artikel 2 i beslutet) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

- 17 Nämnda beslut delgavs sökanden genom en skrivelse av den 25 juli 2000.

- 18 Den 8 augusti 2000 bad sökandens företrädare parlamentets generalsekreterare att tillsända dem de handlingar som det omtvistade beslutet grundades på, särskilt skrivelsen från EDD-gruppens ordförande av den 4 juli 2000 och det förslag av parlamentets generaldirektör för personalfrågor som det hänvisades till i det omtvistade beslutet.

- 19 Med stöd av artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna gav sökanden in ett andra klagomål daterat den 28 augusti 2000 till parlamentets generalsekreterare, där sökanden begärde att det omtvistade beslutet skulle upphävas och att han skulle ersättas för den skada som han hade lidit till följd av beslutet.

- 20 Sökanden har genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 september 2000, väckt talan i förevarande mål.

- 21 Sökanden ansökte genom särskild handling, som inkom till förstainstansrättens kansli samma dag, om uppskov med verkställigheten av det omtvistade beslutet.

- 22 Förhandlingen avseende den interimistiska åtgärden ägde rum den 14 september 2000. Förstainstansrättens ordförande föreslog vid denna förhandling en förlikning mellan parterna, vilken finns beskriven i protokollet från förhandlingen.

- 23 Genom en skrivelse av den 28 september 2000 uppgav svaranden till förstainstansrätten att den inte accepterade förlikningen.

- 24 Genom en skrivelse daterad samma dag uppgav sökanden till förstainstansrätten att han hade beslutat att återkalla sin ansökan om interimistiska åtgärder.
- 25 Genom ett beslut av förstainstansrättens ordförande av den 9 oktober 2000 avskrevs målet vid förstainstansrätten såvitt avsåg ansökan om interimistiska åtgärder. I samma beslut angavs vidare att beslut om rättegångskostnaderna för det förfarande som avsåg ansökan om interimistiska åtgärder skulle fattas senare.
- 26 Genom en skrivelse av den 27 oktober 2000 uppgav parlamentets generalsekreterare för sökanden dels att det fanns ett uppenbart samband mellan sökandens klagomål av den 23 juni och hans klagomål av den 28 augusti 2000, dels att sökanden inom ramen för förfarandet vid förstainstansrätten hade inkommit med upplysningar som var av värde vid bedömningen av klagomålen, varför parlamentets generalsekreterare skulle besvara de två klagomålen inom den frist som gällde för det andra klagomålet, det vill säga före den 29 december 2000.
- 27 Sökanden framförde i en skrivelse av den 15 november 2000 till parlamentets generalsekreterare sina protester mot detta sätt att förfara och kritiserade svarandens attityd. Parlamentets generalsekreterare besvarade denna skrivelse genom en skrivelse av den 15 december 2000, i vilken det bekräftades att sökandens klagomål var under utredning.
- 28 Slutligen avskog parlamentets ordförande sökandens två klagomål genom beslut av den 19 december 2000. Sökanden underrättades om nämnda beslut genom en skrivelse av den 20 december 2000.
- 29 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och att ställa vissa skriftliga frågor till parterna. Parterna besvarade frågorna inom den angivna fristen.

- 30 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 14 november 2001.

Parternas yrkanden

- 31 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— fastställa att gemenskapen är utomobligatoriskt skadeståndsansvarig,

— förplikta svaranden att betala retroaktiv lön och pension till sökanden från och med den 15 juli 2000 jämte 10 procent årlig ränta samt tillerkänna sökanden skadestånd på 250 000 euro för den ideella skada som det omtvistade beslutet har orsakat honom, och

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna avseende såväl förfarandet rörande huvudsaken som det interimistiska förfarandet.

32 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan om ogiltigförklaring,

— avvisa och/eller ogilla skadeståndstalan, och

— besluta om rättegångskostnaderna i enlighet med gällande rätt.

33 Svaranden har implicit yrkat att talan om ogiltigförklaring inte skall tas upp till sakprövning.

Talan om ogiltigförklaring

I — *Upptagande till sakprövning*

Parternas argument

34 Svaranden har anfört att en tjänsteman enligt rättspraxis inte har något berättigat intresse av att få ett beslut ogiltigförklarat på grund av åsidosättande av

väsentliga formföreskrifter i ett fall där tillsättningsmyndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning och sålunda har varit tvungen att handla på det sätt som den har gjort. I ett sådant fall skulle nämligen ogiltigförklaring av beslutet endast kunna leda till att det fattades ett nytt beslut som i sak var identiskt med det ogiltigförklarade beslutet (domstolens dom av den 29 september 1976 i mål 9/76, Morello mot kommissionen, REG 1976, s. 1415, punkt 11, och av den 6 juli 1983 i mål 117/81, Geist mot kommissionen, REG 1983, s. 2191, punkt 7, förstainstansrättens dom av den 18 december 1992 i mål T-43/90, Díaz García mot parlamentet, REG 1992, s. II-2619, punkt 54, och förstainstansrättens beslut av den 20 mars 2001 i mål T-343/00, Mercade Llodachs mot parlamentet, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkterna 33 och 34).

- 35 Svaranden har vidare framhållit att det framgår av fast rättspraxis att en tjänsteman eller en före detta tjänsteman får överklaga ett beslut av tillsättningsmyndigheten enligt artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna i syfte att få det ogiltigförklarat endast om han eller hon har ett personligt intresse av att få den omtvistade rättsakten ogiltigförklarad (förstainstansrättens dom av den 13 december 1990 i mål T-20/89, Moritz mot kommissionen, REG 1990, s. II-769, punkt 15).
- 36 Av dessa argument framgår det enligt svaranden att sökanden inte har något intresse av att få det omtvistade beslutet ogiltigförklarat, eftersom en sådan åtgärd endast skulle kunna leda till att det fattades ett beslut som i sak var identiskt med det ogiltigförklarade beslutet. Det fanns nämligen obestridligen inte längre något ömsesidigt förtroende mellan sökanden och EDD-gruppen, och sökanden kunde enligt egen utsago omöjligen utföra sitt arbete för EDD-gruppen. Tillsättningsmyndigheten hade därför inte något annat val än att besluta att sökandens uppehållande av annan tjänst skulle upphöra.
- 37 Denna slutsats gäller enligt svaranden i än högre grad eftersom ömsesidigt förtroende är ett fundamentalt villkor för anställning hos en politisk grupp, vilket framgår av fast rättspraxis (förstainstansrättens dom av den 28 januari 1992 i mål T-45/90, Speybrouck mot parlamentet, REG 1992, s. II-33, punkterna 94 och 95), och eftersom den politiska gruppen ensidigt kan besluta att anställ-

ningsavtalet skall upphöra om sådant ömsesidigt förtroende inte längre finns (domstolens dom av den 18 oktober 1977 i mål 25/68, Schertzer mot parlamentet, REG 1977, s. 1729, och förstainstansrättens dom av den 14 juli 1997 i mål T-123/95, B mot parlamentet, REGP 1997, s. I-A-245 och s. II-697, punkt 73). Det följer av nämnda omständighet och av parlamentets generalsekreterares skyldighet enligt artikel 182 i parlamentets arbetsordning att vara opartisk, att parlamentets generalsekreterare inte i något fall kan ersätta den politiska gruppens bedömning av huruvida det finns något ömsesidigt förtroende mellan den tjänsteman som uppehåller en annan tjänst och den politiska gruppen med en egen bedömning.

- 38 Sökanden har anfört att den rättspraxis som svaranden har åberopat saknar relevans vid bedömningen av huruvida talan om ogiltigförklaring kan tas upp till sakprövning.

Förstainstansrättens bedömning

- 39 Inom ramen för den ovan redovisade argumentationen har svaranden åberopat dels den rättspraxis enligt vilken ett beslut kan överklagas enligt artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna endast om den berörda personen har ett personligt intresse av att få det omtvistade beslutet ogiltigförklarat, dels den rättspraxis enligt vilken en tjänsteman inte har något berättigat intresse av att få ett beslut ogiltigförklarat på grund av formfel i ett fall där myndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning och är tvungen att handla på det sätt som den har gjort (domarna i de ovan i punkt 34 nämnda målen Morello mot kommissionen, punkt 11, Geist mot kommissionen, punkt 7, och Díaz García mot parlamentet, punkt 54).
- 40 Rätten framhåller emellertid att den rättspraxis enligt vilken en tjänsteman inte har något intresse av att begära att ett beslut ogiltigförklaras på grund av formfel när tillsättningsmyndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning saknar relevans vid bedömningen av huruvida en talan om ogiltigförklaring kan tas upp till prövning i sak. Denna rättspraxis avser nämligen en prövning i sak av grunder avseende formfel som sökanden hade åberopat till stöd för en sådan talan.

- 41 Vid bedömningen av huruvida talan i förevarande mål kan tas upp till sakprövning, skall det därför endast prövas huruvida sökanden hade något personligt intresse av att få det omtvistade beslutet ogiltigförklarat (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 30 maj 1984 i mål 111/83, Picciolo mot parlamentet, REG 1984, s. 2323, punkt 29, och förstainstansrättens dom av den 28 februari 1992 i mål T-51/90, Moretti mot kommissionen, REG 1992, s. II-487, punkt 22), varvid detta intresse skall bedömas vid den tidpunkt då talan väcktes (förstainstansrättens dom av den 18 juni 1992 i mål T-49/91, Turner mot kommissionen, REG 1992, s. II-1855, punkt 24).
- 42 I förevarande fall är det uppenbart att sökanden den 8 september 2000, då talan väcktes i förevarande mål, hade ett personligt intresse av att begära ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet, som utgör en rättsakt som går sökanden emot. Även om det ankommer på den institution vars rättsakt förstainstansrätten har ogiltigförklarat att vidta de åtgärder som behövs för att följa domen, gör rätten nämligen den iakttagelsen att en eventuell ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet åtminstone skulle få till följd att sökandens uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen i tjänstens intresse och de olika förmåner som han åtnjöt på grund av tjänsten där inte skulle upphöra den 14 juli 2000, utan den 30 november 2000, vilket var det datum då sökandens uppehållande av annan tjänst ursprungligen var avsett att upphöra.
- 43 Talan kan således inte avvisas på grund av att det saknas personligt intresse av att få det omtvistade beslutet ogiltigförklarat.

II — *Prövning i sak*

Inledande synpunkt

- 44 Eftersom grunden överträdelse av artikel 38 i tjänsteföreskrifterna rör tillsättningsmyndighetens befogenhet att anta det omtvistade beslutet, undersöker rätten denna grund först.

Huruvida det skett en överträdelse av artikel 38 i tjänsteföreskrifterna

Parternas argument

- 45 Sökanden har uppgivit att tillsättningsmyndigheten inte med stöd av artikel 38 i tjänsteföreskrifterna kan avbryta uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse innan den ursprungligen avsedda perioden har löpt ut. Sökanden anser således att svaranden antog det omtvistade beslutet i strid med denna bestämmelse.
- 46 Svaranden anser att artikel 38 b i tjänsteföreskrifterna, enligt vilken tillsättningsmyndigheten skall bestämma varaktigheten av uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse, skall tolkas på så sätt att tillsättningsmyndigheten senare kan ändra den ursprungligen avsedda perioden för uppehållande av annan tjänst.
- 47 Artikel 38 måste enligt svaranden tolkas på nämnda sätt för att bestämmelsen skall ha någon ändamålsenlig verkan. Eftersom beslutet om uppehållande av annan tjänst har fattats i tjänstens intresse, vore det nämligen absurt om tillsättningsmyndigheten, i ett läge som har blivit ohållbart, inte kunde välja att avbryta uppehållandet av annan tjänst i förtid. Svaranden har i detta avseende erinrat om att omplacering av en tjänsteman, för att råda bot på ett administrativt förhållande som har blivit ohållbart, enligt rättspraxis skall anses utgöra en åtgärd som vidtas i tjänstens intresse (domstolens dom av den 7 mars 1990 i de förenade målen C-116/88 och C-149/88, Hecq mot kommissionen, REG 1990, s. I-599, punkt 22, och förstainstansrättens dom av den 8 juni 1993 i mål T-50/92, Fiorani mot parlamentet, REG 1993, s. II-555, punkt 35).

Förstainstansrättens bedömning

- 48 Det är ostridigt att det inte anges uttryckligen i artiklarna 37 och 38 i tjänsteföreskrifterna att tillsättningsmyndigheten får avbryta uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse innan den ursprungligen avsedda perioden har löpt ut.
- 49 I artikel 38 b i tjänsteföreskrifterna anges emellertid att varaktigheten för uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse skall bestämmas av tillsättningsmyndigheten.
- 50 Nämnda bestämmelse skall tolkas med hänsyn till den omständigheten att "tjänstens intresse" utgör en del av själva grunden för uppehållande av annan tjänst enligt artikel 37 första stycket a i tjänsteföreskrifterna och således utgör en fundamental förutsättning för att uppehållandet skall fortgå. Bestämmelsen skall således tolkas på så sätt att tillsättningsmyndigheten, om det visar sig vara oundgängligt för att säkerställa att uppehållandet av annan tjänst fortsätter att vara förenligt med tjänstens intresse, när som helst kan välja att ändra den ursprungligen avsedda perioden för uppehållandet av annan tjänst, och således kan välja att avbryta uppehållandet av annan tjänst innan perioden har löpt ut.
- 51 Såsom svaranden med rätta har framhållit, måste bestämmelsen tolkas så för att ha någon ändamålsenlig verkan. Om ett uppehållande av annan tjänst blir oförenligt med tjänstens intresse — till exempel på grund av att det ömsesidiga förtroendet mellan den tjänsteman som uppehåller en annan tjänst och den avdelning eller person som han eller hon uppehåller en tjänst hos försvinner — skulle det nämligen vara skadligt för avdelningens eller personens effektivitet, och allmänt för gemenskapens förvaltnings effektivitet, om tillsättningsmyndigheten inte kunde avbryta uppehållandet av annan tjänst innan den ursprungligen avsedda perioden hade löpt ut.

- 52 Förstainstansrätten anser dessutom att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall med rätta ansåg att den kunde använda denna behörighet till att avbryta sökandens uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen, eftersom den hade fått en formell begäran av gruppens ordförande om att sökandens uppehållande av tjänsten skulle avbrytas snarast möjligt. En sådan begäran kunde nämligen i sig leda till slutsatsen att uppehållandet av annan tjänst inte längre låg i tjänstens intresse. Denna slutsats gör sig gällande i särskilt hög grad eftersom tillsättningsmyndigheten, såsom svaranden har anfört i sina svar på förstainstansrättens frågor, redan innan den tog emot gruppens ordförandes formella begäran väl kände till de spänningar som sökandens uppehållande av annan tjänst hade givit upphov till.
- 53 Med hänsyn till det anförda finner förstainstansrätten att svaranden inte överträdde artikel 38 i tjänsteföreskrifterna när den fattade det omtvistade beslutet för att säkerställa att tjänstens intresse iaktogs. Talan kan således inte bifallas på denna grund.

Huruvida principen om rätten till försvar har åsidosatts

Parternas argument

- 54 Parternas argument avser för det första frågan huruvida tillsättningsmyndigheten hade någon skyldighet att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet, för det andra huruvida denna skyldighet fullgjordes i förevarande fall och för det tredje hur en sådan skyldighet skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutet särskilt i förevarande fall.

— Frågan huruvida tillsättningsmyndigheten hade någon skyldighet att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet

- 55 Sökanden har gjort gällande att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall var skyldig att bereda honom tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet.
- 56 Svaranden har bestridit att någon sådan skyldighet skulle ha förelegat i förevarande fall.
- 57 Svaranden har gjort gällande att det följer av fast rättspraxis att myndigheten, om det saknas uttryckliga bestämmelser i tjänsteföreskrifterna om ett tvåpartsförfarande där myndigheten skall bereda en tjänsteman tillfälle att yttra sig innan den vidtar en åtgärd som berör honom eller henne, i princip inte har någon sådan skyldighet. Garantierna i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna måste därför anses utgöra ett tillräckligt skydd för tjänstemannens berättigade intressen (domstolens dom av den 29 oktober 1981 i mål 125/80, Arning mot kommissionen, REG 1981, s. 2539, punkt 17, samt förstainstansrättens dom av den 6 juli 1995 i mål T-36/93, Ojha mot kommissionen, REGP 1995, s. I-A-161 och s. II-497, punkt 82, i det ovan i punkt 47 nämnda målet Fiorani mot parlamentet, punkt 36, och i det ovan i punkt 37 nämnda målet B mot parlamentet, punkt 38). En tjänsteman som vill tillvarata sina intressen med anledning av en rättsakt som går honom emot kan nämligen inge klagomål mot beslutet i efterhand, varvid tillsättningsmyndigheten är skyldig att ta ställning till klagomålet genom ett motiverat beslut.
- 58 En uttrycklig bestämmelse i tjänsteföreskrifterna, enligt vilken institutionen är skyldig att samråda med tjänstemannen innan den fattar ett beslut som går honom emot utgör enligt svaranden ett undantag från denna bestämmelse. Det finns emellertid ingen bestämmelse i tjänsteföreskrifterna om föregående samråd med en tjänsteman innan ett beslut fattas om att avbryta uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse före utgången av den ursprungligen avsedda perioden.

- 59 Svaranden har vidare anfört att det i artikel 38 a i tjänsteföreskrifterna uttryckligen anges att tillsättningsmyndigheten är skyldig att bereda tjänstemannen tillfälle att yttra sig innan myndigheten beslutar att han eller hon skall uppehålla en annan tjänst i tjänstens intresse, medan ingen sådan skyldighet föreskrivs i artikel 38 b beträffande tillsättningsmyndighetens beslut att fastställa varaktigheten för uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse. Härav framgår enligt svaranden att lagstiftaren inte hade för avsikt att ålägga tillsättningsmyndigheten någon sådan skyldighet när den beslutar att avbryta ett uppehållande av annan tjänst i ett sådant fall som det förevarande.
- 60 Svaranden har för övrigt motsatt sig sökandens hänvisning till domstolens dom av den 11 maj 1978 i mål 34/77, Oslizlok mot kommissionen (REG 1978, s. 1099, punkt 30).
- 61 I nämnda dom fastställs nämligen enligt svaranden inte någon allmän regel. Domen rör tvärtom ett mycket speciellt fall, nämligen ett fall där myndigheten enligt artikel 50 i tjänsteföreskrifterna pensionerar en tjänsteman i tjänstens intresse.
- 62 Svaranden har således dragit slutsatsen att ändringen av varaktigheten för uppehållet av annan tjänst inte måste föregås av samråd med den som berörs, eftersom det administrativa förfarande som föreskrivs i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna ger tjänstemannen ett fullt tillräckligt skydd för hans eller hennes berättigade intressen.
- Huruvida det förekommit något föregående samråd med sökanden i förevarande fall
- 63 Sökanden har gjort gällande att tillsättningsmyndigheten åsidosatte skyldigheten att innan den antog det omtvistade beslutet bereda sökanden tillfälle att yttra sig, eftersom beslutet antogs och delgavs sökanden utan att han gavs tillfälle att i förväg ta ställning till det och till de handlingar som det grundas på.

- 64 Svaranden har bestridit detta påstående.
- 65 Svaranden har bestridit att tillsättningsmyndigheten var skyldig att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet, men medgivit att tillsättningsmyndigheten inte formellt anmodade svaranden att inkomma med sina synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs.
- 66 Svaranden anser emellertid att sökandens rätt till försvar har iakttagits i tillräcklig utsträckning i förevarande fall, eftersom sökanden hade tillfälle att framföra sina synpunkter under de diskussioner som han förde med den politiska gruppens ordförande under maj månad år 2000.
- 67 Vid förhandlingen har svaranden uppgivit att tillsättningsmyndigheten dessutom fick möjlighet att ta del av sökandens synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs, då sökanden i sitt klagomål av den 23 juni 2000 uppgav för tillsättningsmyndigheten dels att han hade fått motsägelsefulla instruktioner och varit utsatt för mobbning, dels att det hade blivit omöjligt för honom att utföra sitt arbete i gruppen, men att han inte avsåg att frånträda sin tjänst.
- Hur ett föregående samråd med sökanden skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutet särskilt
- 68 Sökanden anser i motsats till vad svaranden har hävdats att principen om rätten till försvar åsidosätts om den som berörs inte bereds tillfälle att yttra sig innan ett beslut som går honom eller henne emot fattas. Det saknas därför enligt sökanden anledning att utreda hur ett sådant föregående samråd eventuellt skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutet.

- 69 Om sökanden hade givits tillfälle att framföra sina synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs, skulle ett sådant föregående samråd för övrigt enligt sökanden ha kunnat påverka detta beslut särskilt.
- 70 Svaranden har anfört följande. Även om förstainstansrätten skulle dra slutsatsen att den påstådda skyldigheten att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan det omtvistade beslutet antogs inte fullgjordes i förevarande fall, har detta fel medfört att principen om rätten till försvar har åsidosatts endast om felet kan ha påverkat det omtvistade beslutet särskilt (förstainstansrättens dom av den 10 juli 1997 i mål T-36/96, Gaspari mot parlamentet, REGP 1997, s. I-A-201 och s. II-595, punkt 34, och domen i det ovan i punkt 37 nämnda målet B mot parlamentet, punkt 40). Enligt svaranden är det emellertid uppenbart att ett eventuellt föregående samråd med sökanden inte hade kunnat ha någon sådan inverkan, eftersom tillsättningsmyndigheten i förevarande fall inte hade något annat val än att anta det omtvistade beslutet.
- 71 I detta sammanhang har svaranden för det första anfört att tillsättningsmyndigheten inte hade till uppgift att själv bedöma objektivt fastställda omständigheter, utan att agera med anledning av EDD-gruppens rent subjektiva uppfattning, nämligen den att det enligt gruppens bedömning inte längre fanns något ömsesidigt förtroende (domen i det ovan i punkt 37 nämnda målet B mot parlamentet, punkt 73).
- 72 För det andra har svaranden påpekat att det framgår bland annat av den politiska gruppens ansträngningar före den 4 juli 2000 att göra upp i godo, av sökandens reaktioner på dessa försök samt av sökandens skrivelse av den 1 juli 2000 att det, när den politiska gruppen bad generalsekreteraren att avbryta sökandens uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse, stod klart att det ömsesidiga förtroendet mellan EDD-gruppen och sökanden definitivt och ohjälpligt hade gått förlorat.

- 73 För det tredje har svaranden framhållit att verkningarna av ett beslut att avbryta uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse klart framgår av artikel 38 g i tjänsteföreskrifterna, i vilken det anges att tjänstemannen "[n]är perioden för uppehållande av annan tjänst upphör... omedelbart [skall] återinträda på den tjänst som han tidigare innehaft". Enligt svaranden saknade tillsättningsmyndigheten således utrymme för skönsmässig bedömning beträffande sökandens återinträde på tjänsten vid generalsekretariatet.
- 74 För det fjärde har svaranden bestridit samtliga argument som sökanden har anfört till stöd för att ett föregående samråd hade kunnat påverka tillsättningsmyndighetens beslut. Det kan nämligen inte finnas några tvivel om att de uppgifter som anges i protokollet från EDD-gruppens styrelsemöte den 4 juli 2000 är tillförlitliga, eftersom gruppens styrelse obestridligen uttalade sig enhälligt för att sökandens uppehållande av annan tjänst skulle avbrytas i förtid och eftersom gruppens ombud var närvarande i enlighet med praxis och gruppens stadgar. Svaranden har även ifrågasatt sökandens påstående att förfarandet för att avsätta generalsekreteraren, då inget annat anges i gruppens stadgar, måste vara detsamma som det som föregår anställningen av honom eller henne, det vill säga förutsätta ett godkännande av gruppen, och inte av styrelsen. I artikel 7 i nämnda stadgar anges nämligen enligt svaranden endast valet av generalsekreterare, och eftersom inget annat anges i texten är det gruppens styrelse som skall fatta beslut om att avsätta generalsekreteraren.
- 75 Slutligen anser svaranden att det, i motsats till vad sökanden har påstått, inte ankommer på tillsättningsmyndigheten att tillse att EDD-gruppens interna bestämmelser följs. Parlamentets generalsekreterare kan nämligen inte under några omständigheter svara för att övervaka tillämpningen av varje politisk grupps interna bestämmelser utan att bryta mot sin skyldighet att vara opartisk och neutral. Det är dessutom bara parlamentsledamöterna som är behöriga att bestämma den interna organisationen i de grupper som de tillhör.

Förstainstansrättens bedömning

— Inledande synpunkt

- 76 Rätten erinrar om att det framgår av punkt 40 i förevarande dom att den av sökanden åberopade fasta rättspraxis, enligt vilken en tjänsteman inte har något berättigat intresse av att få ett beslut ogiltigförklarat på grund av formfel om myndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning och är tvungen att handla på det sätt som den har gjort (se domarna i de ovan i punkt 34 nämnda målen Morello mot kommissionen, punkt 11, Geist mot kommissionen, punkt 7, och Díaz García mot parlamentet, punkt 54), avser prövningen i sak i målen och därför saknar relevans vid bedömningen av huruvida talan i förevarande mål kan tas upp till sakprövning.
- 77 Då förstainstansrätten nu skall pröva talan i sak med avseende på åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, finner rätten dock anledning att inledningsvis undersöka i vilken mån nämnda rättspraxis är tillämplig i förevarande fall. Om det visar sig att tillsättningsmyndigheten, såsom svaranden har gjort gällande, saknade utrymme för skönsmässig bedömning och var tvungen att handla på det sätt som den gjorde, kan talan nämligen i vart fall inte bifallas på denna grund, varför det saknas skäl att pröva de övriga argument som parterna har anfört inom ramen för denna grund.

— Frågan huruvida behörigheten är bunden i förevarande fall

- 78 Såsom har framhållits ovan i punkt 50 skall artikel 38 b i tjänsteföreskrifterna tolkas på så sätt att tillsättningsmyndigheten, om det visar sig vara oundgängligt

för att säkerställa att uppehållandet av annan tjänst fortsätter att vara förenligt med tjänstens intresse, när som helst kan välja att ändra den ursprungligen avsedda perioden för uppehållandet av annan tjänst, och således kan välja att avbryta uppehållandet av annan tjänst innan perioden har löpt ut. Tillsättningsmyndigheten har särskilt denna valmöjlighet när den konstaterar att det inte längre finns något ömsesidigt förtroende mellan den tjänsteman som uppehåller annan tjänst och den avdelning eller person som han eller hon uppehåller en tjänst hos.

- 79 Svaranden har i sina skrivelser gjort gällande att tillsättningsmyndigheten, när den som i förevarande fall ställs inför en begäran från en politisk grupp om att myndigheten skall använda denna behörighet på grund av att det inte längre finns något ömsesidigt förtroende mellan gruppen och den tjänsteman som uppehåller annan tjänst, saknar utrymme för skönsmässig bedömning och är tvungen att snarast avbryta uppehållandet av annan tjänst.
- 80 I detta avseende anser rätten att en sådan begäran från den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos utgör en omständighet som allmänt sett är avgörande för att tillsättningsmyndigheten skall utöva den behörighet som beskrivs ovan i punkt 50.
- 81 Den avgörande betydelsen av den begäran om att tjänstemannens uppehållande av annan tjänst skall avbrytas i tjänstens intresse, som kommer från den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, innebär emellertid inte att tillsättningsmyndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende och är tvungen att efterkomma denna begäran. När tillsättningsmyndigheten får en sådan begäran är den nämligen åtminstone tvungen att på ett neutralt och objektivt sätt kontrollera dels att begäran tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, dels att den inte grundas på motiv som är uppenbart rättsstridiga. Det är nämligen uteslutet för tillsättningsmyndigheten att avbryta uppehållande av annan tjänst om inte dessa minimivillkor är uppfyllda.

- 82 Denna slutsats motsägs inte av den omständigheten att begäran i förevarande fall kommer från en politisk grupp och avser att avbryta en tjänstemans uppehållande av tjänsten som gruppens generalsekreterare. Det framgår visserligen av rättspraxis att tjänsten som generalsekreterare för en politisk grupp är mycket speciell (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 37 nämnda målet Schertzer mot parlamentet, punkt 45) och att ömsesidigt förtroende är ett fundamentalt villkor för att en tjänsteman skall kunna uppehålla en tjänst hos en politisk grupp (se, beträffande anställning hos en politisk grupp, domarna i de ovan i punkt 37 nämnda målen Speybrouck mot parlamentet, punkterna 94 och 95, och B mot parlamentet, punkterna 72 och 73). Förstainstansrätten anser emellertid att dessa omständigheter inte ger tillsättningsmyndigheten rätt att avbryta en tjänstemans uppehållande i tjänstens intresse av tjänsten som generalsekreterare för en politisk grupp utan att ens kontrollera att de minimivillkor som anges ovan i punkt 81 är uppfyllda i det fall som är i fråga.
- 83 Mot bakgrund av det anförda anser förstainstansrätten att den rättspraxis enligt vilken sökanden inte har något berättigat intresse av att begära ogiltigförklaring på grund av formfel om myndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning och är tvungen att handla på det sätt som den har gjort inte är tillämplig i förevarande mål.
- 84 De övriga argument som parterna har anført inom ramen för denna grund skall prövas mot bakgrund av detta konstaterande.

— Skyldigheten att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan det omtvistade beslutet antogs

- 85 Parterna är inte överens i frågan huruvida tillsättningsmyndigheten i förevarande fall var skyldig att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet.

- 86 I detta hänseende erinrar rätten om att det framgår av fast rättspraxis att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person, och som kan leda till en rättsakt som går denna person emot, utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall säkerställas även om det saknas uttryckliga bestämmelser i detta hänseende i reglerna för förfarandet i fråga (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 maj 1997 i mål T-169/95, Quijano mot kommissionen, REGP 1997, s. I-A-91 och s. II-273, punkt 44, och av den 15 juni 2000 i mål T-211/98, F mot kommissionen, REGP 2000, s. I-A-107 och s. II-471, punkt 28).
- 87 Såsom har framhållits ovan i punkt 42, utgör det omtvistade beslutet en rättsakt som går sökanden emot. Mot bakgrund av ovannämnda rättspraxis var tillsättningsmyndigheten därför skyldig att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet.
- 88 Denna slutsats gör sig gällande i särskilt hög grad eftersom principen om rätten till försvar med avseende på förfarandet även är ett uttryck för tillsättningsmyndighetens omsorgsplikt gentemot den tjänsteman som ett beslut som går honom eller henne emot är riktat till.
- 89 Inget av svarandens argument i detta hänseende motsäger denna slutsats.
- 90 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att den omständigheten att det saknas uttryckliga bestämmelser i tjänsteföreskrifterna om samråd med den tjänsteman som uppehåller annan tjänst i tjänstens intresse innan ett beslut fattas att avbryta detta uppehållande av annan tjänst före utgången av den ursprungligen avsedda perioden inte utesluter att tillsättningsmyndigheten hade en sådan

skyldighet i förevarande fall. Såsom framgår av den rättspraxis som har nämnts ovan i punkt 86 gäller nämligen principen om rätten till försvar även om det saknas uttryckliga bestämmelser i detta hänseende i reglerna för förfarandet i fråga.

- 91 Rätten erinrar för övrigt om att det, i motsats till vad svaranden har gjort gällande, i tidigare personalmål finns ett flertal exempel på beslut beträffande vilka det har ansetts föreligga en skyldighet att samråda med den berörda personen i förväg trots att ingen sådan skyldighet stadgades i tjänsteföreskrifterna. Så är bland annat fallet avseende beslut om pensionering enligt artikel 50 i tjänsteföreskrifterna (domstolens dom av den 30 juni 1971 i mål 19/70, Almini mot kommissionen, REG 1971, s. 623, punkt 11, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1996 i mål T-82/95, Gómez de Enterría mot parlamentet, REGP 1996, s. I-A-211 och s. II-599, punkt 27) och avseende beslut om avstängning enligt artikel 88 i tjänsteföreskrifterna (domen i det ovan i punkt 86 nämnda målet F mot kommissionen, punkt 28).
- 92 Vidare anser förstainstansrätten att svaranden inte med framgång kan åberopa domarna i de ovan i punkt 57 nämnda målen Ojha mot kommissionen och Arning mot kommissionen, domen i det ovan i punkt 47 nämnda målet Fiorani mot parlamentet och domen i det ovan i punkt 37 nämnda målet B mot parlamentet.
- 93 Förstainstansrätten fann visserligen, såsom svaranden har påpekat, i punkt 82 i det ovan i punkt 57 nämnda målet Ojha mot kommissionen, som efter överklagande delvis upphävdes genom domstolens dom av den 12 november 1996 i mål C-294/95 P, Ojha mot kommissionen, REG 1996, s. I-5863, att myndigheten, om det saknas uttryckliga bestämmelser i tjänsteföreskrifterna om ett tvåpartsförfarande där myndigheten skall samråda med en tjänsteman innan den vidtar en åtgärd som berör honom eller henne, i princip inte har någon sådan skyldighet, varför garantierna i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna måste anses vara tillräckliga.

- 94 Den omständigheten att ett förfarande med föregående klagomål föreskrivs i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna räcker emellertid inte i sig för att utesluta att tillsättningsmyndigheten har en skyldighet att bereda den berörda tjänstemannen tillfälle att yttra sig innan den antar ett beslut som går honom eller henne emot. Förfarandet med föregående klagomål gör det visserligen möjligt för den berörda tjänstemannen att göra sina intressen gällande hos myndigheten. Denna möjlighet ges emellertid inte förrän efter det att det tvistiga beslutet har antagits. Principen om rätten till försvar innebär emellertid ett absolut krav på att den som berörs bereds tillfälle att yttra sig innan ett beslut som går honom eller henne emot antas.
- 95 Förstainstansrätten anser för övrigt att det endast är under särskilda omständigheter, om det visar sig vara omöjligt i praktiken eller oförenligt med tjänstens intresse att samråda med den som berörs innan det omtvistade beslutet antas, som de krav som följer av principen om rätten till försvar kan uppfyllas genom ett samråd snarast möjligt efter det att det omtvistade beslutet har antagits (domen i det ovan i punkt 86 nämnda målet F mot kommissionen, punkt 34). Såsom svaranden har medgivit vid förhandlingen föreligger dock inga sådana särskilda omständigheter i förevarande fall, eftersom det inte var omöjligt i praktiken eller oförenligt med tjänstens intresse att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan det omtvistade beslutet antogs.
- 96 Domstolen erinrar vidare om att såväl domen i det ovan i punkt 47 nämnda målet Fiorani mot parlamentet som domarna i de ovan i punkt 57 nämnda målen Arning mot kommissionen och Ojha mot kommissionen avser fall som skiljer sig från det förevarande. I samtliga nämnda domar har nämligen den omtvistade rättsakten klassificerats som endast en intern organisationsåtgärd på avdelningen, eftersom den varken påverkade sökandens lönegrad eller materiella situation negativt (domarna i de ovannämnda målen Fiorani mot parlamentet, punkt 30, Ojha mot kommissionen, punkterna 85 och 86, och Arning mot kommissionen, punkt 17). Såsom framgår av punkt 42 ovan är däremot det omtvistade beslutet i förevarande tvist inte endast en intern organisationsåtgärd på avdelningen, eftersom den påverkar sökandens materiella situation negativt. Verkningen av beslutet var nämligen att sökanden tre och en halv månader före det datum som ursprungligen avsågs återinträde på sin tidigare tjänst med en lönegrad som var betydligt lägre än den som han hade då han uppehöll annan tjänst.

- 97 Vad beträffar domen i det ovan i punkt 37 nämnda målet B mot parlamentet, som svaranden har hänvisat till, noterar rätten att denna dom inte rör iakttagandet av rätten till försvar, utan personalkommitténs iakttagande av underrättelseskylldigheten enligt artikel 11 i parlamentets interna föreskrifter. Såsom svaranden har påpekat, framgår det visserligen av punkt 19 i denna dom att sökanden hade åberopat att hans rätt till försvar hade åsidosatts. Det framgår emellertid av redogörelsen för parternas argument att denna grund endast hade åberopats som en del av grunden överträdelse av artikel 11 i parlamentets interna föreskrifter. Förstainstansrätten undersökte i nämnda fall inte heller huruvida sökandens rätt till försvar hade iakttagits. Nämnda dom saknar således relevans vid bedömningen av denna grund.
- 98 Slutligen kan rätten inte godta svarandens argument att det i artikel 38 b i tjänsteföreskrifterna inte föreskrivs någon rätt för tjänstemannen att yttra sig medan det i artikel 38 a anges att den berörda tjänstemannen skall beredas tillfälle att yttra sig innan tillsättningsmyndigheten beslutar att han eller hon skall uppehålla en annan tjänst i tjänstens intresse. Såsom det har erinrats om ovan i punkt 86 skall nämligen rätten till försvar iakttas även om det saknas uttryckliga bestämmelser, varför detta resonemang *e contrario* inte kan godtas (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 86 nämnda målet F mot kommissionen, punkt 33). Såsom sökanden har framhållit innebär vidare principen om parallellism att tillsättningsmyndighetens skyldighet enligt artikel 38 a i tjänsteföreskrifterna att bereda tjänstemannen tillfälle att yttra sig innan den fattar beslut om att han eller hon skall uppehålla en annan tjänst i tjänstens intresse även gäller när tillsättningsmyndigheten beslutar att fastställa eller ändra varaktigheten för ett uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse med stöd av artikel 38 b. Om tjänstemannen måste beredas tillfälle att yttra sig för att det ursprungliga beslutet om uppehållande av annan tjänst — som är avgörande för den berördas rättsliga ställning — skall kunna fattas, gäller nämligen samma sak för alla ändringar av beslutet.
- 99 Eftersom det sålunda har fastställts att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall var skyldig att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet, skall det undersökas huruvida denna skyldighet har fullgjorts i förevarande fall.

— Frågan huruvida skyldigheten att ha ett föregående samråd fullgjordes i förevarande fall

- 100 Enligt principen om rätten till försvar, som skall tillgodose kraven på god förvaltningssed, skall varje person mot vilken ett beslut kan fattas som går honom eller henne emot ges tillfälle att framföra sina synpunkter i fråga om de omständigheter som till grund för beslutet läggs honom eller henne till last (förstainstansrättens dom av den 6 december 1994 i mål T-450/93, Lisrestal m.fl. mot kommissionen, REG 1994, s. II-1177, punkt 42, som fastställdes genom domstolens dom av den 24 oktober 1996 i mål C-32/95 P, kommissionen mot Lisrestal m.fl., REG 1996, s. I-5373, särskilt punkt 21, och domen i det ovan i punkt 86 nämnda målet F mot kommissionen, punkt 29).
- 101 Rätten skall undersöka huruvida och i vilken omfattning denna skyldighet har fullgjorts i förevarande fall.
- 102 I detta hänseende är det ostridigt att tillsättningsmyndigheten inte anmodade sökanden att inkomma med sina synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs.
- 103 Svaranden har dock i sina inlagor och vid förhandlingen gjort gällande att sökandens rätt till försvar iaktogs i tillräcklig utsträckning i förevarande fall dels eftersom sökanden hade tillfälle att framföra sina synpunkter under de diskussioner som han förde med den politiska gruppens ordförande, dels eftersom det framgår av olika handlingar att tillsättningsmyndigheten fick del av sökandens synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs.

- 104 Beträffande svarandens argument avseende sökandens diskussioner med EDD-gruppens ordförande under maj månad år 2000, noterar rätten inledningsvis att det visserligen är ostridigt att sökanden under dessa diskussioner upplystes om att vissa av gruppens medlemmar hade uppgivit att de hade tappat förtroendet för honom och om att gruppen hade för avsikt att inte begära att hans uppehållande av annan tjänst skulle förlängas efter den 30 november 2000. Det har emellertid inte visats att gruppen upplyste sökanden om att den på grund av förlusten av förtroende hade för avsikt att begära att tillsättningsmyndigheten skulle avbryta uppehållandet av annan tjänst innan den ursprungligen avsedda perioden hade löpt ut. Även om sökanden hade upplysts om gruppens avsikt i detta hänseende, noterar rätten vidare att det visserligen kan vara av särskilt värde att den avdelning som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos upplyser honom eller henne om varför den har för avsikt att begära att den behöriga myndigheten avbryter uppehållandet av annan tjänst, men att en sådan föregående upplysning inte kan ersätta ett föregående samråd med den behöriga myndigheten. Det ankommer nämligen i första hand på tillsättningsmyndigheten, i egenskap av enda myndighet med behörighet att avbryta uppehållandet av annan tjänst, att bereda den berörda personen tillfälle att yttra sig innan den antar en rättsakt som går honom eller henne emot.
- 105 Förstainstansrätten kan inte heller godta svarandens argument att det framgår av handlingarna i målet att sökanden hade tillfälle att framföra sina synpunkter innan det omtvistade beslutet antogs.
- 106 Vid bedömningen av huruvida tillsättningsmyndigheten har berett sökanden tillfälle att yttra sig innan den antog det omtvistade beslutet, kan rätten nämligen endast beakta de omständigheter som utgör ett medvetet och avsiktligt uttryck för sökandens synpunkter beträffande omfattningen av det beslut som myndigheten har för avsikt att fatta mot honom och beträffande de omständigheter som myndigheten lägger till grund för beslutet.
- 107 I förevarande fall är det uppenbart att klagomålet av den 23 juni 2000 inte kan betraktas som ett uttryck för sökandens ståndpunkt i nämnda avseende. Det är

nämligen uppenbart att sökanden, när han med stöd av artikel 90 i tjänsteföreskrifterna inkom med ett klagomål i syfte att upplysa tillsättningsmyndigheten om de problem som han hade stött på då han uppehöll tjänsten vid den politiska gruppen, inte hade för avsikt att framföra sina synpunkter till tillsättningsmyndigheten beträffande myndighetens avsikt att avbryta uppehållet av annan tjänst innan den ursprungligen avsedda perioden hade löpt ut.

- 108 Denna slutsats gör sig i särskilt hög grad gällande eftersom det framgår av handlingarna i målet att sökanden inte vid något tillfälle innan det omtvistade beslutet antogs upplystes om att tillsättningsmyndigheten hade för avsikt att avbryta hans uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse innan den ursprungligen avsedda perioden hade löpt ut. Det är därför uteslutet att betrakta de handlingar som svaranden har åberopat som ett medvetet och avsiktligt uttryck för sökandens synpunkter beträffande nämnda beslut.
- 109 Av det anförda följer att tillsättningsmyndigheten inte har fullgjort sin skyldighet att bereda sökanden tillfälle att yttra sig innan det omtvistade beslutet antogs.

— Hur ett föregående samråd skulle ha kunnat påverka förevarande fall särskilt

- 110 I andra hand har svaranden anført följande. Även om förstainstansrätten skulle anse att skyldigheten att bereda sökanden tillfälle att yttra sig inte fullgjordes i förevarande fall, medför inte detta att sökandens rätt till försvar har åsidosatts, om inte ett sådant föregående samråd hade kunnat påverka det slutliga beslutet särskilt. Så är enligt svaranden emellertid inte fallet i förevarande mål, eftersom tillsättningsmyndigheten inte kunde ifrågasätta EDD-gruppens ståndpunkt beträffande förlusten av ömsesidigt förtroende och eftersom tillsättningsmyndigheten enligt tjänsteföreskrifterna var skyldig att återinsätta sökanden på hans tidigare tjänst.

- 111 Detta argument kan inte godtas.
- 112 Principen om rätten till försvar har nämligen åsidosatts om det kan fastställas att den berörda personen inte har beretts tillfälle att yttra sig innan den rättsakt som går honom eller henne emot antas och det inte rimligen kan uteslutas att detta fel särskilt kan ha påverkat rättsaktens innehåll.
- 113 I detta hänseende anser förstainstansrätten att möjligheten att ett föregående samråd särskilt kan påverka innehållet i en rättsakt som går någon emot rimligen kan uteslutas endast om det kan fastställas att den som antar rättsakten saknar utrymme för skönsmässig bedömning och har varit tvungen att handla på det sätt som den har gjort.
- 114 Såsom har framhållits ovan i punkt 81 är det dock uppenbart att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall hade ett utrymme för skönsmässig bedömning, som visserligen var begränsat, men inte obefintligt, avseende valet att avbryta sökandens uppehållande av annan tjänst innan den ursprungligen avsedda perioden löpte ut. Det kan således inte helt uteslutas att ett föregående samråd med sökanden i förevarande fall skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutets innehåll särskilt.
- 115 I motsats till vad svaranden har hävdat ankommer det för övrigt inte på förstainstansrätten att avgöra huruvida det i förevarande fall förelåg några omständigheter som särskilt kunde påverka det omtvistade beslutets innehåll. En sådan undersökning skulle nämligen ofrånkomligen ha inneburit att förstainstansrätten hade trätt i den administrativa myndighetens ställe och föregripit det resultat som myndigheten skulle ha kommit fram till om den hade berett den berörda personen tillfälle att yttra sig innan den eventuellt antog den rättsakt som gick den berörda personen emot, vilket inte kan tillåtas (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 9 november 1995 i mål T-346/94, France-aviation mot kommissionen, REG 1995, s. II-2841, punkt 39).

- 116 Slutligen kan rätten inte godta svarandens argument, som bygger på artikel 38 g i tjänsteföreskrifterna. Nämnade bestämmelse, där det anges att tjänstemannen "[n]är perioden för uppehållande av annan tjänst upphör... omedelbart [skall] återinträda på den tjänst som han tidigare innehaft", avser nämligen endast verkningarna av att uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse avbryts. Bestämmelsen saknar således relevans vid bedömningen av huruvida ett föregående samråd med sökanden i förevarande fall särskilt hade kunnat påverka beslutet att avbryta hans uppehållande av annan tjänst.

— Slutsats

- 117 Mot bakgrund av det anförda finner förstainstansrätten att talan skall bifallas på den grunden att principen om rätten till försvar har åsidosatts och att det omtvistade beslutet således skall ogiltigförklaras. Det saknas därför skäl att pröva de övriga grunder som sökanden har anfört.

Skadeståndstalan

I — *Upptagande till sakprövning*

Parternas argument

- 118 Svaranden har gjort gällande att sökandens skadeståndstalan inte kan prövas i sak, eftersom ett sådant administrativt förfarande som i detta avseende föreskrivs i tjänsteföreskrifterna inte har fullföljts. Dessutom anser svaranden att denna

talans inte heller kan prövas i sak i den del den avser en politisk grupp och vissa av dess medlemmars agerande.

Underlåtenheten att fullfölja ett administrativt förfarande

- 119 Svaranden har anfört att det framgår av rättspraxis att en skadeståndstalan i ett fall där den skada som begäran om ersättning avser inte har orsakats av det omtvistade beslutet, utan av ett agerande som inte utgör ett beslut, endast kan tas upp till sakprövning om ett administrativt förfarande i två steg har fullföljts. För det första skall den berörda personen inledningsvis begära att tillsättningsmyndigheten beslutar om ersättning för den skada som har orsakats av det agerande som inte utgör ett beslut. Det är bara ett uttryckligt eller tyst avslag med anledning av en sådan begäran som utgör en rättsakt som går den berörda personen emot och som han eller hon kan anföra ett klagomål mot, och det är först efter ett tyst eller uttryckligt avslag på klagomålet som en skadeståndstalan kan väckas vid förstainstansrätten (förstainstansrättens dom av den 12 januari 1994 i mål T-65/91, White mot kommissionen, REGP 1994, s. I-A-9 och s. II-23, punkt 137, och i det ovan i punkt 57 nämnda målet Ojha mot kommissionen, punkt 117).
- 120 Svaranden anser att det är uppenbart att sökandens påstådda skada orsakades av ageranden som inte utgjorde beslut. Den påstådda skadan har inte alls orsakats av det omtvistade beslutet.
- 121 Det framgår nämligen enligt svaranden såväl av ansökan som av skrivelsen av den 1 juli 2000 och läkarintyget av den 31 augusti 2000, som båda har bifogats ansökan, att det var utövningen av tjänsten vid EDD-gruppen som åsamkade sökanden allvarliga hälsoproblem och psykiska problem.

- 122 Under dessa omständigheter borde sökanden ha inkommit med en begäran om ersättning för den skada som hade orsakats genom de ageranden inom den politiska gruppen före slutet av maj 2000 som inte utgjorde beslut. Efter att ha fått ett uttryckligt eller tyst avslag på denna första begäran, borde sökanden ha inkommit med ett klagomål. Det är först efter ett tyst eller uttryckligt avslag på klagomålet som sökanden hade kunnat väcka skadeståndstalan vid förstainstansrätten.
- 123 Något sådant administrativt förfarande fullföljdes emellertid enligt svaranden inte i förevarande fall.
- 124 Svaranden har bestridit att sökandens klagomål, som gavs in den 23 juni 2000, skulle kunna betraktas som en begäran om skadestånd avseende EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut, eftersom det inte anges något i denna skrivelse om någon eventuell ekonomisk ersättning.
- 125 Även om denna skrivelse skulle kunna betraktas som en sådan (vilket enligt svaranden inte är fallet), är det enligt svaranden dock uppenbart att sökanden inte anförde något klagomål mot det tysta eller uttryckliga avslaget på denna begäran, varför förevarande skadeståndstalan i vart fall inte kan betraktas som en följd av avslaget på detta klagomål.
- 126 Sökanden har bestridit svarandens påstående att dess skadeståndstalan skall avvisas på grund av att det administrativa förfarandet inte har fullföljts.

Parlamentets ansvar för EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars agerande

- 127 Svaranden har gjort gällande att parlamentet som institution endast har ansvar för de anställdas agerande under deras tjänsteutövning eller för ageranden som omedelbart kan tillskrivas själva institutionen. I förevarande fall kan dock det påstådda agerandet som inte utgjorde beslut tillskrivas vissa parlamentsledamöter, och inte parlamentets anställda, varför agerandet inte kan göra institutionen ansvarig. Svaranden har i detta hänseende hänvisat till domstolens rättspraxis, där det fastställs att det inte finns någon bestämmelse i parlamentets arbetsordning som ger en politisk grupp rätt att agera i parlamentets namn gentemot tredje man och att det för övrigt inte finns någon bestämmelse i gemenskapsrätten som innebär att en politisk grupps agerande kan tillskrivas parlamentet som gemenskapsinstitution (domstolens dom av den 22 mars 1990 i mål C-201/89, Le Pen, REG 1990, s. I-1183, punkt 14). Svaranden anser att det som gäller för en politisk grupp i ännu högre grad måste gälla för enskilda parlamentsledamöter.

Förstainstansrättens bedömning

- 128 Rätten noterar inledningsvis att sökanden vid förhandlingen bekräftade att hans skadeståndstalan avser såväl ersättning för den skada som det omtvistade beslutet har orsakat som ersättning för den skada som EDD-gruppens och vissa av gruppens medlemmars ageranden har orsakat.
- 129 Svarandens argument för att talan skall avvisas avser dock endast den omständigheten att talan har väckts mot EDD-gruppens och vissa av gruppens medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut. Argumenten motsäger däremot

inte att skadeståndstalan kan tas upp till sakprövning i den del den avser ersättning för den skada som det omtvistade beslutet eventuellt har givit upphov till.

- 130 Rätten skall således endast pröva huruvida skadeståndstalan kan tas upp till sakprövning i den del den avser ersättning för den skada som EDD-gruppens och vissa av gruppens medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut har orsakat.
- 131 I detta hänseende erinrar rätten om att det med avseende på skadeståndstalan framgår av fast rättspraxis att en sådan talan, som utgör en självständig form av talan i förhållande till talan om ogiltigförklaring, enligt det rättsmedelssystem som har införts genom artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna endast kan tas upp till sakprövning om den har föregåtts av ett administrativt förfarande i enlighet med bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna. Detta förfarande varierar beroende på om den skada för vilken det yrkas ersättning har förorsakats av en rättsakt som går någon emot i den mening som avses i artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna eller av ett handlande av myndigheten som inte utgör ett beslut. I det förstnämnda fallet måste den berörda personen inom föreskriven tidsfrist ge in ett klagomål mot rättsakten i fråga till tillsättningsmyndigheten. I det senare fallet måste det administrativa förfarandet däremot inledas med en begäran om skadestånd enligt artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna och i förekommande fall följas av ett klagomål mot beslutet om att avslå denna ansökan (förstainstansrättens dom av den 28 juni 1996 i mål T-500/93, Y mot domstolen, REGP 1996, s. I-A-335 och s. II-977, punkt 64, och av den 6 november 1997 i mål T-15/96, Liao mot rådet, REGP 1997, s. I-A-329 och s. II-897, punkt 57).
- 132 Med hänsyn till dessa principer ankom det således på sökanden att ge in en begäran i den mening som avses i artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna om skadestånd avseende EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut, till följd av vilka han hade lidit skada, och därefter, för det fall hans begäran avslogs, ge in ett klagomål med stöd av artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Det är dock uppenbart att sökanden inte har fullföljt detta administrativa förfarande.

- 133 Även om det klagomål som sökanden lämnade in den 23 juni 2000 sannolikt kan tolkas som en begäran om ersättning för den skada som sökanden hade lidit till följd av EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut, besvarade myndigheten nämligen inte denna begäran inom den frist på fyra månader som föreskrivs i artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna (det vill säga före den 24 oktober 2000). Det ankom då på sökanden att ge in ett klagomål med stöd av artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna inom en frist på tre månader räknat från det tysta avslaget på hans begäran (det vill säga före den 24 januari 2001). Sökanden gav emellertid inte in något sådant klagomål.
- 134 Denna underlåtenhet kan visserligen förklaras med att parlamentets generalsekreterare genom en skrivelse av den 27 oktober 2000, det vill säga kort tid efter det datum då tillsättningsmyndigheten enligt tjänsteföreskrifterna senast skulle besvara sökandens begäran av den 23 juni 2000, upplyste sökanden om att parlamentets ordförande i egenskap av tillsättningsmyndighet skulle besvara klagomålet av den 23 juni och klagomålet av den 28 augusti 2000 tillsammans inom den frist som gällde för det andra klagomålet, det vill säga före den 29 december 2000.
- 135 Även om nämnda underlåtenhet av angivna skäl inte skall beaktas vid bedömningen av huruvida förevarande talan skall tas upp till sakprövning, borde sökanden dock åtminstone ha givit in ett klagomål med stöd av artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna inom en frist på tre månader räknat från beslutet av den 19 december 2000, det vill säga före den 20 mars 2001. Genom nämnda beslut avslög nämligen parlamentets ordförande sökandens två klagomål, bland annat det som innehöll en begäran om skadestånd. Sökanden gav emellertid inte in något klagomål mot detta beslut.
- 136 Rätten konstaterar således att förevarande skadeståndstalan skall avvisas i den del den avser ersättning för den skada som EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut har orsakat. Det saknas således skäl att utreda svarandens andra argument.

II — *Prövning i sak**Parternas argument*

- 137 Sökanden vill ha ersättning för den ekonomiska och ideella skada som han har lidit till följd av att svaranden antog det omtvistade beslutet.
- 138 Sökanden anser att den ekonomiska skada som han har lidit för det första utgörs av hans nettolöneförlust till följd av att han flyttades ned från lönegrad A 2 till lönegrad LA 5 under perioden den 15 juli 2000—den 30 november 2000, om inte till och med ända fram till i juni 2004. För det andra utgörs den ekonomiska skadan av en förlust av pension som också är en följd av nämnda nedflyttning, eftersom pensionerna beräknas på grundval av den lön som har uppburits. Även denna förlust avser perioden den 15 juli 2000—den 30 november 2000, om inte till och med ända fram till i juni 2004. För det tredje har sökanden gjort gällande att han blev tvungen att återbetala avgångsvederlaget enligt Europeiska gemenskapernas pensionsregler, som uppgick till 93 387,54 euro, tidigare än beräknat.
- 139 Sökanden har vidare begärt ersättning för den ideella skada som han har lidit till följd av att det omtvistade beslutet fattades, en skada som han uppskattar till 250 000 euro. Denna skada omfattar enligt sökanden inte bara angreppet på hans heder och yrkesmässiga anseende, utan även nedgången i hans hälsotillstånd och psykiska tillstånd. Därutöver anser han att den ideella skadan även omfattar den skada som hans närstående, särskilt hans maka och hans två barn, har lidit med hänsyn till de bekymmer som deras makes och fars fortgående nedgång i hälsotillstånd och psykiskt tillstånd har vållat dem.

- 140 Det är enligt sökanden i förevarande fall uppenbart att han har lidit såväl den ekonomiska skadan som den ideella skadan som en direkt följd av att det omtvistade beslutet antogs. De läkarintyg som sökandens personliga läkare utfärdade den 31 augusti 2000 och den 13 mars 2001 styrker för övrigt att ett sådant orsakssamband är för handen.
- 141 Svaranden anser att den, även om förstainstansrätten skulle finna att antagandet av det omtvistade beslutet är ett fel som gemenskapen kan göras utomobligatoriskt skadeståndsansvarig för, inte skall åläggas att ersätta sökandens påstådda skada på grund av denna rättsstridighet.
- 142 Det framgår nämligen enligt svaranden för det första av fast rättspraxis att ogiltigförklaringen av en rättsakt av myndigheten i sig kan utgöra en rimlig och i princip tillräcklig gottgörelse för all ideell skada som den sökande tjänstemannen kan ha lidit, i synnerhet om rättsakten inte har innehållit någon bedömning till nackdel för sökanden (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 26 januari 1995 i mål T-60/94, Pierrat mot domstolen, REGP 1995, s. I-A-23 och s. II-77, punkt 62, och av den 25 februari 1999 i de förenade målen T-282/97 och T-57/98, Giannini mot kommissionen, REGP 1999, s. I-A-33 och s. II-151, punkt 40). Det omtvistade beslutet innehöll enligt svaranden ingen bedömning till nackdel för sökanden som person, och kunde för övrigt inte innehålla någon sådan bedömning, eftersom tillsättningsmyndigheten var tvungen att rätta sig efter den politiska gruppens subjektiva bedömning med avseende på sökanden och hans hälsotillstånd.
- 143 Beträffande sökandens påstådda skada till följd av återbetalningen av avgångsvederlaget enligt pensionsreglerna har svaranden för det andra framhållit att sökanden inte har förklarat på vilket sätt denna omständighet utgör en ekonomisk skada till följd av att det omtvistade beslutet antogs. Återbetalningen skedde nämligen på begäran av sökanden själv och ägde rum den 26 maj 2000, det vill säga innan det omtvistade beslutet antogs.

- 144 För det tredje har svaranden anfört att sökanden inte har företett något bevis för att hans familj har lidit någon ideell skada.
- 145 Svaranden anser slutligen att sökanden har underlåtit att på ett objektivet sätt styrka att det finns ett orsakssamband mellan den ideella skadan och det omtvistade beslutet.
- 146 I detta hänseende har svaranden bestridit att läkarintyget, utfärdat den 13 mars 2001 av sökandens personliga läkare, är relevant, eftersom intyget utfärdades cirka åtta månader efter det att det omtvistade beslutet hade antagits och under tvisteförfarandets gång, det vill säga *in tempore suspecto*. Svaranden har vidare anfört att sökandens personliga läkare i läkarintyget av den 31 augusti 2000 nämnde att sökanden eventuellt skulle behöva remitteras till en psykiater, men att någon sådan remiss inte ansågs nödvändig mer än sex månader senare. Det fanns enligt svaranden för övrigt motsägelser mellan sökandens egna underrättelser under föregående år och innehållet i det nya läkarintyget av den 13 mars 2001. Slutligen har svaranden hävdat att sökanden vid ett flertal tillfällen kallades till en läkarundersökning, men inte inställde sig förrän den 16 januari 2001 och att svaranden till följd av sökandens vägran att genomföra en kompletterande utvärdering inte kunde genomföra någon fullständig kontroll av sökandens medicinska tillstånd.

Förstainstansrättens bedömning

- 147 Gemenskapens utomobligatoriska ansvar förutsätter enligt fast rättspraxis att sökanden styrker att det agerande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan

agerandet och den åberopade skadan (förstainstansrättens dom av den 9 februari 1994 i mål T-3/92, Latham mot kommissionen, REGP 1994, s. I-A-23 och s. II-83, punkt 63, och av den 15 februari 1996 i mål T-589/93, Ryan-Sheridan mot FEACVT, REGP 1996, s. I-A-27 och s. II-77, punkt 141).

- 148 Det har fastställts ovan i punkt 117 att svaranden agerade rättsstridigt när den antog det omtvistade beslutet.
- 149 Det kan inte bestridas att sökanden förlorade lön på grund av nämnda beslut, eftersom han återinträdde på sin tidigare tjänst vid parlamentet tidigare än vad som ursprungligen avsågs. Svaranden skall därför ersätta sökanden med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den lön som sökanden skulle ha uppburit som tjänsteman i lönegrad A 2, löneklass 1, och den lön som han uppbar efter att ha återinsatts i lönegrad LA 5, löneklass 3, under perioden från den dag då det omtvistade beslutet trädde i kraft, det vill säga den 15 juli 2000, till den dag då sökanden skulle ha återinträtt på sin tidigare tjänst om det omtvistade beslutet inte hade antagits, det vill säga den 30 november 2000. Eftersom den 30 november 2000 angavs uttryckligen i tillsättningsmyndighetens beslut av den 11 januari 2000, som sökanden inte angrep inom fristen, är detta det enda datum som kan beaktas för att fastställa när sökanden skulle ha återinträtt om det omtvistade beslutet inte hade antagits.
- 150 Eftersom sökanden även har lidit en ekonomisk skada på grund av förseningen med utbetalningen av detta belopp och denna skada motsvarar den uteblivna vinsten av den avkastning som han skulle ha fått från placeringen av beloppen om han hade förfogat över dem när han hade rätt till dem, förpliktar förstainstansrätten med stöd av sin fulla prövningsrätt svaranden att utge dröjsmålsränta till sökanden på det belopp som avses i föregående punkt med 5,25 procent per år från det datum då delbeloppen av det belopp som avses i punkt 149 förföll till betalning till den dag då betalning sker.

- 151 Vad därefter avser sökandens återbetalning av avgångsvederlag konstaterar rätten att sökanden varken har visat att det verkligen föreligger en skada eller att den har ett orsakssamband med att det omtvistade beslutet antogs.
- 152 Vad slutligen beträffar den ideella skada som sökanden har begärt ersättning för noterar rätten att sökanden vid förhandlingen uppgav att denna skada huvudsakligen berodde på EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut och att det omtvistade beslutet endast förvärrade denna skada. Denna omständighet bekräftas för övrigt av sökandens behandlande läkares noteringar i läkarintyget av den 31 augusti 2000.
- 153 Såsom framhålls ovan i punkt 136 kan sökandens begäran om ersättning för den ideella skada som han har lidit på grund av EDD-gruppens eller vissa av dess medlemmars påstådda ageranden dock inte tas upp till sakprövning, eftersom sökanden inte har fullföljt det administrativa förfarande som föreskrivs i detta avseende.
- 154 Att det omtvistade beslutet antogs kan endast ha förvärrat den ideella skada som sökanden redan led. Att återinträda på sin tidigare tjänst med retroaktiv verkan, och utan att ens ha beretts tillfälle av tillsättningsmyndigheten att yttra sig i förväg, kan nämligen endast ha påverkat sökandens heder och självkänsla. Som ersättning för denna skada förpliktar förstainstansrätten med stöd av sin fulla prövningsrätt svaranden att till sökanden utge det symboliska beloppet 1 euro.

Rättegångskostnader

- 155 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökanden har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta kostnaderna för förfarandet rörande huvudsaken. Eftersom svaranden har tappat målet, skall sökandens yrkande bifallas.
- 156 Vad däremot beträffar kostnaderna för det interimistiska förfarandet, som enligt ordförandens beslut av den 9 oktober 2000 skulle beslutas senare, framgår det av artikel 87.5 första stycket att en part som återkallar sin talan skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om den andra parten har yrkat detta i sitt yttrande över återkallelsen, såvida inte den part som återkallar sin talan begär att kostnaderna skall bäras av den andra parten och det anses skäligt på grund av dennes uppträdande. Vidare föreskrivs det i artikel 88 i rättegångsreglerna att institutionerna skall bära sina kostnader i tvister mellan gemenskaperna och deras anställda.
- 157 Rätten konstaterar att sökanden har återkallat sin ansökan om interimistiska åtgärder och att svaranden har vägrat att ersätta sökandens rättegångskostnad avseende det interimistiska förfarandet. I motsats till vad sökanden har hävdad, finns det inte heller någonting i svarandens uppträdande som motiverar att svaranden skall ersätta denna kostnad. Under dessa omständigheter skall vardera parten bära sin rättegångskostnad avseende nämnda förfarande.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) **Parlamentets generalsekreterares beslut av den 18 juli 2000 att avbryta sökandens uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen i tjänstens intresse och att återinsätta honom vid generaldirektoratet för information och presstjänst från den 15 juli 2000 ogiltigförklaras.**

- 2) **Parlamentet förpliktas att till sökanden utge ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den lön som sökanden skulle ha uppburit som tjänsteman i lönegrad A 2, löneklass 1, och den lön som han uppbar efter att ha återinsatts i lönegrad LA 5, löneklass 3, under perioden från den 15 juli 2000—den 30 november 2000 jämte dröjsmålsränta med 5,25 procent från det datum då delbeloppen av det belopp som avses i punkt 149 förföll till betalning till den dag då betalning sker.**

- 3) Skadeståndstalan avvisas i den del den avser ersättning för den skada som EDD-gruppens och vissa av dess medlemmars ageranden som inte utgjorde beslut har orsakat.
- 4) Parlamentet förpliktas att utge 1 euro till sökanden som symbolisk ersättning för den ideella skada som sökanden led på grund av att det omtvistade beslutet antogs.
- 5) Parlamentet skall bära hela sin rättegångskostnad och ersätta hela sökandens rättegångskostnad avseende förfarandet i huvudsaken.
- 6) Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad avseende det interimistiska förfarandet.

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 23 januari 2002.

H. Jung

M. Jaeger

Justitiesekreterare

Ordförande